

A: kultur

Kronik: Ekspertudvalg tvinger politikere til at genoverveje Vikingskibshallen

KRONIK

25. september 2019 kl. 18:00 | 0 kommentarer

Det europæiske projekt "InnovaConcrete" har lavet en liste over 100 væsentlige og betydningsfulde betonbyggerier i Europa i det 20. århundrede, hvor Vikingskibshallen er med. [Foto: Martin Lehmann/Ritzau Scanpix]

KULTURARV: I 2018 affredede Mette Bock Vikingskibsmuseet i Roskilde på anmodning fra museets bestyrelse, der ville bygge et nyt museum. Nu er Vikingskibshallen dog blevet udråbt til europæisk kulturarv, hvilket kan ændre situationen, skriver tre arkitekter.

Af Camilla Løntoft Nybye, Grethe Pontoppidan og Søren Vadstrup

Arkitekter MAA samt hhv. formand for Icomos Danmark, talsmand for Docomomo Danmark samt lektor på KADK og medlem af Icomos Danmarks styrelse

30. august 2018 trodsede daværende kulturminister Mette Bock [LA] sin egen styrelse og Det Særlige Bygningssyns anbefalinger og affredede Vikingeskibsmuseet i Roskilde.

Det skete efter anmodning fra museets bestyrelse, der ønskede helt eller delvist at rive det gamle museum ned for at bygge et nyt, hvilket anslås at løbe op i 500 millioner kroner. Museets bestyrelsesformand hed på det tidspunkt Joy Mogensen [S].

Men nu har et internationalt ekspertudvalg udråbt Vikingeskibshallen som europæisk kulturarv, hvilket tvinger politikerne til at genoverveje beslutningen.

CITAT**Internationalt anerkendt**

30. september offentliggør det europæiske projekt "InnovaConcrete" en liste over 100 væsentlige og betydningsfulde betonbyggerier i Europa i det 20. århundrede.

Listen rummer tre danske byggerier. Tinghøj Vandreservoir fra 1930-57, Herlev Hospital fra 1965-1976 og endelig Vikingeskibshallen fra 1969.

Hermed når et ekspertudvalg af internationalt anerkendte arkitekter, kulturhistorikere og ingeniører til et andet resultat end Vikingeskibsmuseets direktør, Tinna Damgård-Sørensen, der 16. januar 2018 udtaler til Politiken, at fredningsværdierne i arkitekt Erik Christian Sørensens bygning reelt er gået tabt.

Udpegningen stiller samtidig kulturminister Joy Mogensen [S] i en prekær situation, da hun som daværende bestyrelsesformand for museet var en af de drivende kræfter i at få Vikingeskibshallen affredet.

Joy Mogensen [S] udtalte dengang til Berlingske 19. december 2017, at hun *"vil dø af skam, hvis der sker noget med denne her uvurderlige kulturarv [vikingeskibene, red.]"*. Spørgsmålet er, om hun også vil dø af skam, hvis hun som kulturminister gennemfører nedrivningen af Vikingeskibshallen, der nu er udpeget som europæisk kulturarv?

Forløbet frem mod beslutningen

Hele sagen handler om, at Vikingeskibsmuseet i årevis har haft problemer med en naturligt forvitrende betonkonstruktion og indtrængende vand. På den måde adskiller Vikingeskibsmuseet sig ikke fra mange af Europas andre betonbygninger.

I løbet af det 20. århundrede bliver beton det mest anvendte byggemateriale. Det er forholdsvis billigt og giver samtidig mulighed for at bygge på helt nye måder. Men også betonbygninger har problemer med holdbarheden, vedligeholdelsen og energiforbruget. Derfor igangsatte EU i 2018 projektet "InnovaConcrete", som har til formål at udvikle materialer og teknikker til bevarelse af det 20. århundredes betonbygninger.

Det, der gør Vikingeskibshallen til noget særligt, er forløbet, der fører frem til beslutningen om at affrede bygningen.

23. december 2016 konkluderer en rapport fra Teknologisk Institut, at Vikingeskibshallens tilstand ikke udgør en aktuel fare for vikingeskibene.

"Selve fundamentet, som skibene står på, vurderes at være stabilt. Der er ikke konstateret forhold, som tyder på skadelige sætninger og eller større mobilitet end normalt".

Rapporten hemmeligstemples efterfølgende af Kulturministeriet.

Mette Bock når den modsatte konklusion

19. december 2017 afviser Slots- og Kulturstyrelsen museets anmodning om at affrede Vikingeskibshallen.

"Det er samlet set Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, at de nødvendige bygningsarbejder ved en restaurering er af et omfang, der lader sig gennemføre inden for proportionale økonomiske rammer samtidig med, at bygningens bærende fredningsværdier bevares".

Museet klager over afgørelsen, og Kulturministeriet bestiller på den baggrund en rapport hos ingeniørvirksomheden Niras, der skal vurdere, om Vikingeskibshallen er til at redde.

Rapporten konkluderer, at *"bygningen kan renoveres til en stand, der kan modstå de klimaændringer og vejrforhold, der formodes at kunne opstå ved fjorden"*.

Da kulturminister Mette Bock [LA] 30. august 2018 kommer med sin afgørelse, når hun dog frem

til den modsatte konklusion:

“Vikingskibshallen vil ikke i sin nuværende konstruktion kunne modstå den stigende vandstand. [...] Kulturministeriet ophæver fredningen af Vikingskibshallen, da fredningsværdierne ikke længere kan opretholdes”.

Hermed går ministeren både imod Teknologisk Instituts, Slots- og Kulturstyrelsens og Niras' faglige vurderinger.

Næste artikel

[Derfor går kulturministeren på listefødder](#)

Uenighed om prisen

På samme måde har der været uenighed om, hvad det vil koste at renovere Vikingskibshallen: Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at en renovering vil koste 25 millioner kroner. Niras anslår, at det vil koste 55-65 millioner kroner, samt 30 millioner kroner til løbende vedligeholdelse over de kommende 50 år. Samtidig anslår museet selv, at det vil koste op imod 96-123 millioner kroner.

Det er mange penge, uanset hvad. Og ifølge museets direktør, Tinna Damgård-Sørensen, har det tidligere været svært for museet at rejse den slags midler til renovering fra stat, kommune og fonde. Men det problem er væk nu.

Staten har allerede afsat 150 millioner kroner på finansloven, mens Roskilde Kommune har givet forhåndstilsagn om 25 millioner kroner til et nyt museum. Selv hvis udgifterne til renovering løber op i 96-123 millioner kroner, som museet anslår, vil der være råd til at sikre Vikingskibshallen.

Spørgsmålet er derfor ikke økonomisk, men politisk. Ønsker man at bevare et stykke dansk og europæisk kulturarv, eller ønsker man at bygge en ny attraktion?

[Museer »](#) [Kulturarv »](#) [Kulturinstitutioner »](#) [Slots- og Kulturstyrelsen »](#)

[Kulturministeriet »](#) [Roskilde Kommune »](#) [Joy Mogensen »](#) [Mette Bock »](#)

FAKTA

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Debatindlæg kan sendes til debat@altinget.dk

[Se alle »](#)

TOP

